

Uitbesteden maatschappelijk werk mag

De bezwaren tegen het onderbrengen van het maatschappelijk werk buiten de onderneming zijn niet redelijk.

(Kantongerecht Hilversum 2 december 1996, art. 27 WOR, JAR 1997/2)

De onderneming KPN Risicom bv kent een regeling op het gebied van het bedrijfsmaatschappelijk werk. De uitvoering hiervan berust bij een medewerkster van het concern van Koninklijke PTT Nederland nv (KPN). KPN Risicom heeft het voornemen opgevat om het bedrijfsmaatschappelijk werk te doen verrichten door de Landelijke Vereniging Humanitas, dat hiertoe in vijf verschillende regio's een bedrijfsmaatschappelijk werker zal inzetten. Dit voornemen is ter instemming voorgelegd aan de or, die echter de instemming weigerde.

KPN Risicom verzocht nu de kantonrechter volgens art. 27, vierde lid WOR om toestemming om het besluit alsnog te nemen, maar verzocht hem ook om dit verzoek niet-ontvankelijk te verklaren omdat de instemming van de or niet nodig zou zijn. Het ging hier immers niet om een wijziging van een regeling zelf, maar alleen om de uitvoering daarvan. Dit laatste was volgens de kantonrechter wel waar, maar nu KPN Risicom gedurende de gehele procedure niets had gedaan dat erop kon wijzen dat zij het besluit niet instemmingsplichtig achtte, kon zij daarop nu in redelijkheid geen beroep meer doen.

Wat het besluit zelf betreft, beriep het bedrijf zich niet op zwaarwegende bedrijfsorganisatorische, bedrijfseconomische of bedrijfs sociale redenen daarvoor, maar alleen op het criterium dat de weigering van de or onredelijk was. Met de uitbesteding van het bedrijfsmaatschappelijk werk zou een besparing van ca. f 10.000 per jaar zijn te bereiken, en mogelijk meer als het beroep op deze dienst zou toenemen. De or vreesde dat de betrokkenheid van de externe bedrijfsmaatschappelijk werkers bij de 'cliënten' minder zou zijn, dan in de oude situatie waarin al het bedrijfsmaatschappelijk werk door één persoon wordt gedaan vanuit de moedermaatschappij. De externe maatschappelijk werkers zouden minder goed op de hoogte zijn met de bedrijfscultuur.

De kantonrechter achtte de bezwaren van de or niet redelijk. Hij kon niet inzien waarom de van buiten komende maatschappelijk werkers zich de bedrijfscultuur niet eigen zouden kunnen maken, sterker nog, zij kunnen zich in het bijzonder richten op de bedrijfscultuur binnen dit specifieke onderdeel van KPN. Evenmin kon hij inzien waar-

om de drempel voor de toegang tot het bedrijfsmaatschappelijk werk hoger zou worden, omdat ook in de nieuwe situatie medewerkers rechtstreeks contact kunnen zoeken met een bedrijfsmaatschappelijk werker en dezelfde wegen blijven openstaan. Ook de privacy is gewaarborgd. Ten slotte achtte de kantonrechter van groot belang dat KPN Risicom evaluatie van de nieuwe opzet aan de or heeft toegezegd. Dit houdt immers in, dat - mocht die nieuwe opzet niet tenminste dezelfde goede resultaten opleveren als de huidige - het bedrijfsmaatschappelijk werk weer op de oude leest zal worden geschoeid. Onder die voorwaarden acht de kantonrechter de weigering van de or niet redelijk.

Commentaar

Verskillende aspecten van deze uitspraak zijn interessant.

In de eerste plaats de vraag of de uitbesteding van het maatschappelijk werk onder het instemmingsrecht valt. Volgens de kantonrechter niet, omdat het om de uitvoering van een regeling gaat en niet om de regeling zelf. Als echter een contract met een externe organisatie voor de uitvoering wordt gesloten, kan mijns inziens al heel snel ook sprake zijn van een wijziging van de regeling. Het gaat hierbij ook niet alleen om de letter van een regeling, maar ook om de wijze waarop deze in de praktijk werkt.

Het tweede punt is dat - aannemende dat de wet geen instemming zou eisen met dit besluit - de ondernemer zich gebonden heeft door met de instemmingsprocedure zonder voorbehoud te beginnen. Die uitspraak gaat nogal ver, omdat de WOR voor uitbreiding van de bevoegdheden van de or een uitdrukkelijk ondernemersbesluit eist (art. 32 WOR). Anderzijds past het wel in de geest van de wet, dat partijen zelf de medezeggenschap nader vorm kunnen geven.

Ten slotte de redelijkheid van de weigering van de or. Enkel vrees voor een nieuwe situatie is onvoldoende argument om instemming te weigeren. Er moeten concrete en harde bezwaren zijn aan te voeren. Verder maakt de uitspraak duidelijk dat het mogelijk is te onderhandelen. In een geval als dit kan de or bepaalde voorwaarden stellen, zoals rechtstreekse toegang van de werknemers, bescherming van de privacy en evaluatie. Het is dus vaak niet een kwestie van 'alles of niets' (met als enige keuze wel of niet instemmen), maar veel meer is de vraag: welke vorm krijgt het besluit en welke wensen kan de or daarbij realiseren.

Deze rubriek signaleert en behandelt de belangrijkste jurisprudentie op or-gebied. De rubriek wordt beurtelings geschreven door mr Adriaan Dorresteyn (ondernemingsrecht) en mr Guus Heerma van Voss (sociaal recht).

Guus Heerma van Voss